Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2026/4086

24.7.2026

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Ιουνίου 2026

σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της επαναφοράς του ελέγχου των συνόρων από τη Σουηδία στα χερσαία σύνορά της σύμφωνα με το άρθρο 27α παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)

(Το κείμενο στη σουηδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(C/2026/4086)

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση παρέχει στους πολίτες της χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (κωδικοποίηση) ([1]), ένα κράτος μέλος, όταν αντιμετωπίζει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, μπορεί κατ' εξαίρεση και προσωρινά να επαναφέρει τον έλεγχο των συνόρων σε όλα τα εσωτερικά του σύνορα ή σε συγκεκριμένα τμήματά τους. Αυτό θα πρέπει να γίνεται μόνον ως μέτρο έσχατης ανάγκης και η εμβέλεια και η διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου των συνόρων θα πρέπει να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής που διαπιστώνεται.

(3) Το άρθρο 25α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι, όταν ένα κράτος μέλος προτίθεται να επαναφέρει τον έλεγχο των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα για την αντιμετώπιση προβλέψιμης σοβαρής απειλής, πρέπει να κοινοποιήσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη τη σχεδιαζόμενη επαναφορά του ελέγχου αυτού το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων πριν από τη σχεδιαζόμενη επαναφορά του ελέγχου των συνόρων ή το συντομότερο δυνατόν, όταν οι περιστάσεις που επιτάσσουν την επαναφορά του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα δεν γίνονται γνωστές στο κράτος μέλος νωρίτερα από τέσσερις εβδομάδες πριν από τη σχεδιαζόμενη επαναφορά.

(4) Το άρθρο 27α παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν απαιτεί από την Επιτροπή, μετά την παραλαβή κοινοποιήσεων που υποβάλλονται σχετικά με παράταση του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα βάσει του άρθρου 25α παράγραφος 4, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη συνέχιση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα για περισσότερους από 12 μήνες συνολικά για τους ίδιους λόγους, να εκδίδει γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του εν λόγω ελέγχου των συνόρων.

(5) Το πλαίσιο για την επαναφορά και την παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα αναθεωρήθηκε ουσιαστικά με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1717 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 10 Ιουλίου 2024 ([2]). Ως εκ τούτου, η έναρξη όλων των προθεσμιών του τίτλου ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ του κώδικα συνόρων του Σένγκεν υπολογίστηκε από την εν λόγω ημερομηνία.

(6) Με επιστολή της 7ης Οκτωβρίου 2024, οι σουηδικές αρχές κοινοποίησαν την επαναφορά του ελέγχου των συνόρων, βάσει του άρθρου 25α του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, σε όλα τα εσωτερικά σύνορα (χερσαία, θαλάσσια και εναέρια) για περίοδο έξι μηνών, από τις 12 Νοεμβρίου 2024 έως τις 11 Μαΐου 2025.

([1]) ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1717 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (ΕΕ L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(7) Με επιστολή της 8ης Απριλίου 2025, οι σουηδικές αρχές κοινοποίησαν την παράταση της επαναφοράς για πρόσθετη περίοδο έξι μηνών, από τις 12 Μαΐου 2025 έως τις 11 Νοεμβρίου 2025. Με επιστολή της 7ης Οκτωβρίου 2025, οι σουηδικές αρχές κοινοποίησαν δεύτερη παράταση της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα για πρόσθετη περίοδο έξι μηνών, από τις 12 Νοεμβρίου 2025 έως τις 11 Μαΐου 2026. Με επιστολή της 30ής Απριλίου 2026, οι σουηδικές αρχές κοινοποίησαν τρίτη παράταση της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα για πρόσθετη περίοδο έξι μηνών, από τις 12 Μαΐου 2026 έως τις 11 Νοεμβρίου 2026.

(8) Η Σουηδία συμπεριλήφθηκε στον διαρθρωμένο διάλογο της Επιτροπής σχετικά με την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Μετά την παραλαβή της κοινοποίησης της Σουηδίας για παράταση, ο εν λόγω διαρθρωμένος διάλογος συνεχίστηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 27α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(9) Η τρέχουσα κατάσταση στα εσωτερικά σύνορα περιγράφεται στην έκθεση, της 23ης Απριλίου 2025, για την κατάσταση του Σένγκεν ([3]) και εξετάζεται τακτικά στο Συμβούλιο Σένγκεν.

(10) Δεδομένου ότι ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα επαναφέρθηκε και παρατάθηκε για τους ίδιους λόγους, για συνεχή περίοδο άνω των 12 μηνών συνολικά, η Επιτροπή εκδίδει γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του εν λόγω ελέγχου των συνόρων.

(11) Κατόπιν αξιολόγησης των κοινοποιήσεων, οι οποίες συμπληρώθηκαν με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης και με άλλα επίσημα έγγραφα, τα οποία είναι διαθέσιμα στο κοινό, η Επιτροπή εκδίδει την παρούσα γνώμη.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

I. ΤΥΠΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(12) Στο πλαίσιο των κοινοποιήσεων, ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν επιβάλλει στα κράτη μέλη διάφορες τυπικές υποχρεώσεις.

(13) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι κοινοποιήσεις της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, καθώς και οι παρατάσεις τους, υποβλήθηκαν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 25α παράγραφος 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, δηλαδή το αργότερο εντός τέσσερις εβδομάδων πριν από την έναρξη ισχύος της επαναφοράς ή της παράτασης του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(14) Οι εν λόγω κοινοποιήσεις πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το υπόδειγμα που θεσπίστηκε γι' αυτόν τον σκοπό με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/315 της Επιτροπής ([4]).

(15) Αναφέρονται συγκεκριμένα στην επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά χερσαία σύνορα με τη Δανία στην έξοδο για την κυκλοφορία τρένων και μηχανοκίνητων οχημάτων από τη γέφυρα Öresund. Ωστόσο, στις κοινοποιήσεις αναφέρεται ότι έλεγχοι μπορούν επίσης να διενεργούνται στους λιμένες και τους αερολιμένες των πόλεων της Στοκχόλμης, του Γκέτεμπεργκ, του Malmö και της Västerås, καθώς και σε οποιοδήποτε από τα άλλα εσωτερικά σύνορα, όποτε αυτό αποδεικνύεται αναγκαίο βάσει ανάλυσης κινδύνου, πληροφοριών ασφαλείας ή άλλων σχετικών πληροφοριών. Ωστόσο, δεδομένου ότι το άρθρο 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να επαναφέρει αμέσως τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα λόγω απρόβλεπτων γεγονότων, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι μια κοινοποίηση δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 1 επιτρέπει την εν λόγω υπό όρους επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

([3]) COM(2025) 185 final.

([4]) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/315 της Επιτροπής, της 14ης Φεβρουαρίου 2025, σχετικά με τον καθορισμό υποδείγματος για την κοινοποίηση προσωρινής επαναφοράς ή παράτασης του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα (ΕΕ L, 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

(16) Το άρθρο 27 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ορίζει ότι τα κράτη μέλη, όταν εφαρμόζεται έλεγχος των συνόρων για έξι μήνες, παρέχουν σε κάθε μεταγενέστερη κοινοποίηση εκτίμηση κινδύνου που παρουσιάζει την κλίμακα και την αναμενόμενη εξέλιξη της σοβαρής απειλής. Μολονότι ενδέχεται να είναι δύσκολο οι εθνικές αρχές να παράσχουν ακριβή αξιολόγηση της κλίμακας και της αναμενόμενης διάρκειας της σοβαρής απειλής λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις σουηδικές αρχές στις κοινοποιήσεις δεν συνιστούν λεπτομερή εκτίμηση κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις όσον αφορά την εξέλιξη της σοβαρής απειλής κατά την περίοδο που προηγήθηκε της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα και χρησιμοποιώντας αναλύσεις κινδύνου που εκπονήθηκαν σε εθνικό επίπεδο και από τους αρμόδιους οργανισμούς της Ένωσης.

(17) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι λεπτομερείς και επιχειρησιακές πληροφορίες δεν κοινοποιήθηκαν λόγω της σχέσης τους με θέματα εθνικού συμφέροντος και εσωτερικής ασφάλειας, καθώς και για λόγους ποινικών ερευνών σε εξέλιξη. Πράγματι, το άρθρο 27 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να αποκλείουν πληροφορίες σχετικά με τη σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια για λόγους δημόσιας ασφάλειας, λαμβανομένης υπόψη της εμπιστευτικότητας των ερευνών σε εξέλιξη.

(18) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Σουηδία δεν υπέβαλε έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, βάσει του οποίου ένα κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την επαναφορά και την παράταση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα κατά τη λήξη των 12 μηνών, δηλαδή στις 12 Νοεμβρίου 2025.

II. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η θέση των σουηδικών αρχών

(19) Οι σουηδικές αρχές επικαλούνται σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια που σχετίζεται με τρομοκρατικά συμβάντα και απειλές που συνδέονται με το σοβαρό οργανωμένο έγκλημα.

(20) Οι σουηδικές αρχές επισημαίνουν:

— τις συνεχείς δραστηριότητες και συγκρούσεις μεταξύ εγκληματικών δικτύων με διεθνείς συνδέσεις, τα οποία δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο·

— ενδείξεις ότι ξένοι παράγοντες χρησιμοποιούν και στρατολογούν μέλη εγκληματικών δικτύων για ίδιο συμφέρον·

— το γεγονός ότι η Σουηδία είναι δυνητικός στόχος βίαιων ισλαμιστικών ομάδων και ατόμων.

(21) Επιπλέον, σημειώθηκαν διαδοχικά σοβαρά περιστατικά με όπλα και εκρηκτικά στρατιωτικής χρήσης που είχαν ως στόχο ξένους κρατικούς θεσμούς και το ευρύ κοινό.

(22) Επομένως, η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα είναι το μόνο κατάλληλο εργαλείο για τον έλεγχο μεγάλων ροών επιβατών, όπως στο σημείο διέλευσης των χερσαίων συνόρων στη γέφυρα Øresund μεταξύ Δανίας και Σουηδίας. Με την επαναφορά, η σουηδική αστυνομική αρχή μπορεί να διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους και να συλλέγει πληροφορίες, διατηρώντας παράλληλα ενεργή αστυνομική παρουσία.

(23) Έχουν επιτευχθεί πολύτιμα αποτελέσματα μέσω της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, τα οποία δεν θα είχαν επιτευχθεί διαφορετικά.

(24) Ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα πραγματοποιείται βάσει πληροφοριών και ανάλυσης κινδύνου, με τη μορφή μη συστηματικών δειγματοληπτικών ελέγχων. Η σουηδική αστυνομική αρχή είναι υπεύθυνη για τη στρατηγική ανάλυση και τη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τη συχνότητα και την τοποθεσία των ελέγχων.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(25) Οι σουηδικές αρχές εισέφεραν πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες πτυχές των σοβαρών απειλών που διαπιστώθηκαν για την εσωτερική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, καθώς και επιχειρήματα για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της επαναφοράς του ελέγχου στα σύνορα.

(26) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Σουηδία αντιμετωπίζει σύνθετη κατάσταση όσον αφορά την ασφάλεια.

(27) Η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα μπορεί γενικά να συμβάλει στην αντιμετώπιση σοβαρής απειλής για την εσωτερική ασφάλεια, ιδίως όσον αφορά τις διασυνοριακές δραστηριότητες εγκληματικών οργανώσεων.

(28) Η Επιτροπή αναγνωρίζει το δικαίωμα άρνησης παροχής πληροφοριών για λόγους δημόσιας ασφάλειας. Ωστόσο, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες, όπως γενικά στατιστικά στοιχεία για το διασυνοριακό έγκλημα, γενική αξιολόγηση της τρομοκρατικής απειλής, καθώς και πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα μπόρεσε να αντιμετωπίσει τη σοβαρή απειλή που διαπιστώθηκε κατά τους πρώτους 12 μήνες της επαναφοράς του.

(29) Στις κοινοποιήσεις δεν απαριθμούνται συγκεκριμένοι λόγοι για την επιλογή του γεωγραφικού και χρονικού πεδίου εφαρμογής της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Δεν παρέχεται καμία εξήγηση ως προς τους λόγους για τους οποίους φαίνεται καταλληλότερη η εξάμηνη διάρκεια αντί κάποιας συντομότερης περιόδου ούτε ως προς τον τρόπο με τον οποίο τα χερσαία σύνορα της Σουηδίας με τη Δανία είναι αυτά που επηρεάζονται περισσότερο από τη σοβαρή απειλή στην οποία βασίζεται η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, ώστε να δικαιολογείται το γεγονός ότι στην πράξη ο έλεγχος επαναφέρεται μόνο στα συγκεκριμένα σύνορα.

(30) Δεν εξηγείται γιατί τα εναλλακτικά μέτρα, όπως οι αστυνομικοί έλεγχοι στις παραμεθόριες περιοχές και η διασυνοριακή αστυνομική συνεργασία, δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των σοβαρών απειλών που διαπιστώθηκαν.

(31) Η Δανία, με βάση την επιτυχή αστυνομική συνεργασία της με τη Σουηδία, έχει ήδη άρει τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα Σουηδίας–Δανίας.

III. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η θέση των σουηδικών αρχών

(32) Σύμφωνα με τις σουηδικές αρχές, εναλλακτικά μέτρα, όπως οι αστυνομικοί έλεγχοι στις παραμεθόριες περιοχές και η διασυνοριακή συνεργασία με τα γειτονικά κράτη μέλη, συμπληρώνουν την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης «συνολικής προσέγγισης».

(33) Την 1η Αυγούστου 2023 άρχισε να ισχύει νέα σουηδική νομοθεσία που επιτρέπει τους αστυνομικούς ελέγχους στις παραμεθόριες περιοχές. Η σουηδική αστυνομική αρχή εργάζεται για την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας, αναπτύσσοντας μεθόδους και στρατηγικές.

(34) Οι σουηδικές αρχές διατηρούν εντατική αστυνομική συνεργασία με όλες τις γειτονικές χώρες στις παραμεθόριες περιοχές, στο πλαίσιο επικαιροποιημένων συμφωνιών συνεργασίας και σε κοινά αστυνομικά τμήματα. Όλες οι σκανδιναβικές χώρες συμμετέχουν στη σκανδιναβική αστυνομική συνεργασία, στο πλαίσιο της οποίας η υποομάδα «Εικόνα της κατάστασης στη Σκανδιναβία» διευκολύνει την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών ασφαλείας και επιχειρησιακών πληροφοριών. Η συνεργασία είναι ιδιαίτερα στενή στις παραμεθόριες περιοχές.

(35) Την 1η Φεβρουαρίου 2025 τέθηκε σε ισχύ συμφωνία αστυνομικής συνεργασίας στην παραμεθόρια περιοχή μεταξύ Φινλανδίας και Σουηδίας.

(36) Ένα νέο κοινό αστυνομικό τμήμα στα σύνορα Νορβηγίας–Σουηδίας στο Magnormoen εγκαινιάστηκε τον Σεπτέμβριο του 2025.

(37) Ωστόσο, οι σουηδικές αρχές υποστηρίζουν ότι, μετά από προσεκτική εξέταση και διάλογο με την αστυνομική αρχή, θεωρούν ότι οι αστυνομικοί έλεγχοι στις παραμεθόριες περιοχές δεν επαρκούν ως εναλλακτική λύση αντί της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, λόγω πρακτικών και νομικών περιορισμών.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(38) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ενεργή εφαρμογή από τη Σουηδία εναλλακτικών μέτρων που συνοδεύουν την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(39) Η Επιτροπή επισημαίνει την ύπαρξη συμφωνιών συνεργασίας και κοινών αστυνομικών τμημάτων με γειτονικές χώρες.

(40) Ωστόσο, οι σουηδικές αρχές δεν παρείχαν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους οι αστυνομικοί έλεγχοι στις παραμεθόριες περιοχές δεν μπορούν να χρησιμεύσουν ως εναλλακτική λύση αντί της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, ιδίως υπό το πρίσμα της νέας νομοθεσίας που ισχύει από την 1η Αυγούστου 2023, η οποία επιτρέπει τους αστυνομικούς ελέγχους στις παραμεθόριες περιοχές.

(41) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, εάν η Σουηδία αντικαταστήσει τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα με αστυνομικούς ελέγχους, το άρθρο 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα εξακολουθεί να δίνει τη δυνατότητα στις σουηδικές αρχές να επαναφέρουν αμέσως τον έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα, εάν είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη και την εθνική ασφάλεια που προκύπτει απροσδόκητα λόγω απρόβλεπτων γεγονότων.

IV. ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ

Η θέση των σουηδικών αρχών

(42) Οι σουηδικές αρχές υποστηρίζουν ότι αποδίδεται η μέγιστη δυνατή προσοχή ώστε να διασφαλιστεί ότι ο αντίκτυπος της επαναφοράς του ελέγχου παραμένει ο ελάχιστος δυνατός και ότι ο μετριασμός των επιπτώσεων της επαναφοράς του ελέγχου των συνόρων στα εσωτερικά σύνορα εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα.

(43) Ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα πραγματοποιείται με τη μορφή μη συστηματικών δειγματοληπτικών ελέγχων, οι οποίοι διενεργούνται βάσει πληροφοριών και ανάλυσης κινδύνου. Οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι διενεργούνται όσο το δυνατόν ταχύτερα και προκαλώντας τις λιγότερες δυνατές διαταραχές.

(44) Σύμφωνα με τις σουηδικές αρχές, οι επιπτώσεις της επαναφοράς του ελέγχου στη διασυνοριακή κυκλοφορία των προσώπων παραμένουν ελάχιστες. Ο αντίκτυπος των ελέγχων περιορίστηκε με προσαρμογές στα δρομολόγια των τρένων και με τον έλεγχο των επιβατών κατά την πρώτη προγραμματισμένη στάση στο σουηδικό έδαφος. Δεδομένου ότι οι καθυστερήσεις της κυκλοφορίας τρένων παραμένουν περιορισμένες, δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή η συμφωνία Σουηδίας–Δανίας που επιτρέπει τη διενέργεια ελέγχων σε αμαξοστοιχίες εν κινήσει πάνω στη γέφυρα Öresund.

(45) Οι σουηδικές αρχές επισημαίνουν ότι ο διάλογος με τους συμφεροντούχους στον τομέα των μεταφορών και με την αστυνομική αρχή έχει ενισχυθεί προκειμένου να εξευρεθούν πρακτικές λύσεις για τους μετακινούμενους εργαζομένους και άλλα μέλη του κοινού στις θιγόμενες περιοχές.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

(46) Οι κοινοποιήσεις που υπέβαλαν οι σουηδικές αρχές καταδεικνύουν τη δέσμευσή τους να διασφαλίσουν ότι ο αντίκτυπος του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα παραμένει περιορισμένος, όπως επιτάσσει το άρθρο 26 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(47) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο έλεγχος στα σύνορα πραγματοποιείται στοχευμένα και βάσει κινδύνου, προκειμένου να περιοριστεί ο αντίκτυπος στις διασυνοριακές μετακινήσεις.

(48) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον ενισχυμένο διάλογο με τους συμφεροντούχους στον τομέα των μεταφορών καθώς και με την αστυνομική αρχή. Ωστόσο, δεν γίνεται καμία αναφορά στη μορφή με την οποία πραγματοποιείται ο διάλογος αυτός, στα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι και άλλα μέλη του κοινού ή στα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση αυτών των ανησυχιών.

(49) Η Σουηδία έχει κοινοποιήσει τις διασυνοριακές περιφέρειές της σύμφωνα με το άρθρο 42β του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

(50) Τέλος, δεν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, ακόμη και αν είναι περιορισμένες, στη διασυνοριακή περιφέρεια που επηρεάζεται περισσότερο από την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, δηλαδή στον δήμο Malmö.

V. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

(51) Η Επιτροπή τονίζει ότι η πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων εναλλακτικών μέτρων που προβλέπονται στη σύσταση (ΕΕ) 2024/268 της Επιτροπής ([5]) και των δυνατοτήτων που παρέχει ο αναθεωρημένος κώδικας συνόρων του Σένγκεν, με την ενίσχυση και συμπλήρωση των υφιστάμενων μέτρων, μπορεί να αποτελέσει αποδοτικότερο και αποτελεσματικότερο μέσο για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας, χωρίς να απαιτείται η επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα.

(52) Οι ανησυχίες για την ασφάλεια είναι ο κύριος λόγος που προβάλλει η Σουηδία για να δικαιολογήσει την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα. Το δίκαιο της ΕΕ ήδη παρέχει ευρύ φάσμα εργαλείων για την αντιμετώπιση αυτών των ανησυχιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως τους υφιστάμενους μηχανισμούς για την ενίσχυση της ασφάλειας και της συνεργασίας. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται ο κανονισμός Prüm II, το νέο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και η νέα νομοθεσία για τις εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με τους επιβάτες και τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών ([6]). Η έναρξη λειτουργίας του συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) θα διασφαλίσει περαιτέρω τα εξωτερικά σύνορα ([7]).

(53) Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τρόπος με τον οποίο διενεργούνται οι συνοριακοί έλεγχοι, δηλαδή με τη μορφή δειγματοληπτικών ελέγχων βάσει κινδύνου, εξακολουθεί να είναι δυνατός δυνάμει του άρθρου 23 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, χωρίς να απαιτείται η επίσημη επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα ή να διακυβεύεται η ασφάλεια, υπό την προϋπόθεση ότι οι έλεγχοι αυτοί δεν έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους και ότι η συχνότητα, η ένταση και η διάρκειά τους παραμένουν περιορισμένες ([8]).

(54) Η Επιτροπή συνιστά στη Σουηδία να αξιοποιήσει πλήρως τη σουηδική νομοθεσία που άρχισε να ισχύει την 1η Αυγούστου 2023 και επιτρέπει τους αστυνομικούς ελέγχους στις παραμεθόριες περιοχές.

([5]) Σύσταση (ΕΕ) 2024/268 της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά σοβαρές απειλές κατά της εσωτερικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης στον χώρο χωρίς έλεγχους στα εσωτερικά σύνορα (ΕΕ L, 2024/268, 17.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/982 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την αυτοματοποιημένη αναζήτηση και ανταλλαγή δεδομένων για την αστυνομική συνεργασία, και για την τροποποίηση των αποφάσεων 2008/615/ΔΕΥ και 2008/616/ΔΕΥ του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1726, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (κανονισμός Prüm II) (ΕΕ L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj)· Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj)· Κανονισμός (ΕΕ) 2025/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τη συλλογή και τη διαβίβαση εκ των προτέρων πληροφοριών για τους επιβάτες με σκοπό την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων, και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818 (ΕΕ L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj)· οδηγία (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([7]) Διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj)· Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([8]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουνίου 2017, ποινική διαδικασία κατά Α, υπόθεση C-9/16 (ΕΕ C 277 της 21.8.2017, σ. 10).

(55) Με βάση την κλίμακα και τη φύση των εναλλακτικών μέτρων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από τις σουηδικές αρχές, η Σουηδία θα πρέπει να εργαστεί για τη σταδιακή κατάργηση του ελέγχου στα σουηδικά εσωτερικά σύνορα. Η Επιτροπή θα παραμείνει σε στενή επαφή με όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προς επίτευξη αυτού του στόχου.

Βρυξέλλες, 2ας Ιουνίου 2026.

Για την Επιτροπή
Magnus BRUNNER
Μέλος της Επιτροπής